

ANTON MEDVED:

POSESTRIMI.

IGROKAZ V ŠTIRIH DEJANJIH.

OSEBE:

Grom, grajščak na Golem.
Jelen Anton, njegov oskrbnik.
Doljanec, župan v Kotu.
Župnik.
Birek Avgust.

Dora, županova hči.
Brigita, rejenka.
Baronovka Greven, grajščakinja na Kalu.
Filip, njen služabnik.

Godi se na Dolenjskem l. 1867.

Prvo dejanje.

Košata lipa. Pod njo miza in okoli štirje stoli. Na mizi papirji in računske knjige, črnilnik, svinčniki, držala. Na desni v ozadju del grajske stene z dvema oknoma.

1. prizor.

Grom. Jelen.

Grom. (Stoji pred mizo in bere pismo, katero trdno in jezno položi na knjige.) Čemu prevdarjati! Stvar je izgubljena, pa je! Kaj hočem storiti? (Stopa semintja).

Jelen. (Stopi z rokami oprt na stol. Obraz mu je zdaj blede zdaj rdeče. Tih.) Kaj? Ne vem.

Grom. Hm! To je kratka beseda. Trisoč goldinarjev vendar ni malenkost. Jaz jih ne morem utrpeti. To morate sami izprevideti.

Jelen. Saj tega nisem nikdar zahteval.

Grom. Ko bi bili gozd prodali z mojo vednostjo, no, potem bi seveda moral jaz trpeti izgubo, tako pa ...

Jelen. Kdo je vedel, da sem s sleparjem sklenil kupčijo? Vse mi je čestitalo ...

Grom. Prenagli ste bili. In brez moje vednosti se vendar ne more skleniti tako velika pogodba! Par debel, no, zato ne bi nič rekel. Ali ...

Jelen. Cena je bila izredno ugodna, dotične parcele smo že pred leti postavili v gospodarski načrt, da se poseka starina in se svet nanovo pogozdi ... In pa pravzaprav nisem niti vedel, kje ste v onih tednih bivali ...

Grom. Vsi ti izgovori so prav lepi, lesa pa in denarja vendar ni. In za to se gre. Oni prokleti goljuf je že bogvekje v Ameriki. To pismo vsaj (udari po mizi) mi tako namigava.

Jelen (razburjen.) Torej dobro! Govorite, sodite, povejte, kaj hočete storiti z menoj! Jaz samo povdarjam, da sem delal za Vaš prid, a da se mi je ponesrečilo. Druzega ne morem ...

Grom. Govorite, sodite ... Hm! (Stopa še hitreje semintja.) Kaj mi pomaga vse govorjenje? (Premolk.) In baš zdaj bi potreboval par tisočakov. (Ustavi se pred Jelenom.) Oprostite, prosim, ali imate kaj svojega? Prihranka, mislim.

Jelen. Žalibog — nič. Saj veste, moja prva služba je to, in nekaj dolga sem plačal še izza študentovskih časov. Upal sem, da mi stara teta zapusti nekaj denarja — pa je dala rajši tujim ljudem. Žlahta pač ...

Grom (odločno.) Jaz hočem denar imeti, pa je. Dobite ga kjerkoli! Ako hočete v moji službi ostati, gospod Jelen ...

Jelen. Ali zahtevate denar takoj?

Grom. Takoj ravno ne, toda gotovosti hočem.

Jelen (važno.) Svoj denar dobote — gotovo —

Grom. V kolikem času na primer?

Jelen. V enem letu.

Grom. Oprostite, gospod Jelen, vprašanje! Kje pa mislite dobiti denar? Saj veste, na samo besedo se ne morem zanesti. Vedeti moram natančno.

Jelen. Danes Vam tega še ne morem povedati. Toda v par dneh izveste gotovo...

Grom. Morda si mislite denar izposoditi?

Jelen. Ne.

Grom (zaupno.) Kar zaupajte mi! Saj je vseeno, če izvem dan prej ali pozneje. Ali se mislite morda bogato — oženiti?

Jelen (čez nekaj časa.) Da! Ne zaradi bogastva ravno... sicer Vam pa že povem —

Grom (laskavo se smeje.) Gospod Jelen! Kaj mi tako skrivate! Malo že tako slutim. Pri županu se mislite ženiti, kajne?

Jelen. Vprašal bom...

Grom. Prav, prav imate. Mož je trden, dobro vem. Dobra partija!

Jelen. Kaj tisto!

Grom. In pa dekle — kako ji je že ime? — Dora, aha, Dora! Pridno dekle, brhko dekle. Prav imate. Le priložnosti ne pustiti! Rada Vas ima tudi gotovo. Kako ne? Mladi ste, gosposki, učen. Prav, prav!

Jelen. (Zamahne z roko.) Pri tem torej ostane.

Grom. Ostane. Kaj pa! (Jelen hoče oditi.) Gospod Jelen! Prosim, pojdite še nekoliko nazaj! (Jelen se vrne.) Prosim, sedite malo, čisto malo! (Sede.) Nekaj bi še rad z Vami govoril, ali pravzaprav nečesa bi Vas prosil.

Jelen. Kaj?

Grom. Nič težkega! Danes ali jutri pride k meni baronovka Greven. Vdova je in njen sin, ulanski nadporočnik, je lani padel v boju na Laškem. Zdaj bi rada prodala svoj grad na hrvaški meji — Kal. Sama bi se naselila v mestu. Vidite, ta grad bi jaz rad kupil. Toda v ceni greva z ženo precej narazen. Treba mi je posredovavca, ki bi imel kaj veljave pri njej. Zato sem mislil, da bi šli

Vi v kratkem enkrat ogledat grad in pritikline in pa gozdove. Zaradi teh mi je največ...

Jelen. To storim rad.

Grom. In potem govorite zame, seveda.

Jelen. Se razume.

Grom. Saj veste — ženska ne razume veliko o vrednosti zemljišč, in se dá napraviti izborna kupčija. Na ta način lahko popravite svoj nepremišljeni korak in jaz Vam obresti odpustim in počakam tudi dve leti rad na Vaš dolg. Tega Vas prosim, nič družega. Govorite ji prepričevalno — no pa saj se o tem tako še domeniva, kadar se vrnete s Kala. Kake tri dni boste rabili za pot in ogled.

Jelen. Dobro! (Odide na levo).

2. prizor.

Grom.

(Sam. Nekaj časa zamišljen.) Tako bo najboljše. Doljanec se ne bo branil. Dekle ni nič kaj zdravo — treba je hiteti, pa je.

3. prizor.

Grom. Baronovka Greven.

Baronovka. (Pride od desne iz ozadja.) Dober dan, dober dan, gospod Grom! Jaz sem že tu.

Grom. (Ji skoči naproti.) Že tukaj, milostna? Izvrstno! Pa zakaj mi niste naznanili ure, da bi...

Baronovka. Ah, saj je vse dobro. Služabnika sem vzela s sabo, Filipa. Konja so deli v hlev... Reklo se mi je, da ste tukaj pod lipo.

Grom. Prosim, izvolite sesti. Meni se zdi tukaj najprijetneje, ker je najhladneje.

Baronovka. (Se ozre po mizi.) V samih računih. Srečni, da se zabavate s tem. Ah, meni pa je postalo neznosno na Kalu. Odkrito povem, da mi ni samo dolgčas, temuč da me je kar strah, pri belem dnevu strah — v teh zidovih.

Grom. Verjamem. Brez prave družbe. Zato imate popolnoma prav, da grad prodaste in se naselite v mestu. Lepo Vas pro-

sim. kdo pa dandanašnji še biva po gradovih? Kogar veseli ekonomija in nič ne boli izguba. Poleti par tednov že še gre — a pozimi — bah! Še jaz, ki sem rad sam, ne bivam več kot nekaj mesecev tukaj.

Baronovka. Da, grad prodam, to sem zatrdno sklenila.

Grom. No — in jaz sem še vedno kupec. (Prijazno se smeje.) A s ceno, milostna, padete pač nekoliko. Vi ne veste, kako se stara poslopja po deželi z obsežnimi zemljišči, ki niso bila leta in leta, ali morda sploh nikoli racionalno gojena in oskrbovana, silno ceneno kupujejo.

Baronovka. O tem bomo že govorili. Saj ostanem pri Vas nekaj dni, če ste zadovoljni?

Grom. Milostna! Ne nekaj dni — nekaj tednov, recite, ali če hočete, prav do zime!

Baronovka. Med kupci imate gotovo Vi prednost in na bratovsko ceno lahko računate.

Grom. Vse pojde pošteno. Imam oskrbnika, ki je bil na visoki šoli, pa je tudi praktično izvežban logar, ker je bil njegov oče ravno to pri grofu Turjaškem vse življenje. On pojde sam pogledat Vaše posestvo in je precenit — tako da ne bo zmotnjave.

Baronovka. Dobro! Toda zdaj nekaj družega. Vaše pismo sem prejela. Srčna Vam hvala! (Vzdihne.) O moj ubogi Vojteh! Povejte mi, kako je bilo z njegovo smrtjo? Rada bi slišala živo besedo.

Grom. Zvečer ob solnčnem zahodu je izdihnil.

Baronovka. Ali je bil kak duhovnik pri njem?

Grom. Takrat ne! Saj nam je v jutro tisti dan vojaški župnik Sitz dal blagoslov in splošno odvezo.

Baronovka. Kaj je govoril nazadnje — Vojteh?

Grom. Prav nazadnje je s težavo pomolil roko proti meni. Jaz sem jo prijel. Potem je počasi, tiho, pretrgoma govoril te besede, prav takole. (Oponašaje): Imam ...

hčer ... mati ... zanjo ... s ... Ali se mu je bledlo, ali je hotel kaj gotovega povedati, pa mu je že jezik odpovedal, tega seveda ne morem razsoditi. Toda govoril je ravno te besede. Slišal sem jih natančno.

Baronovka. (Pokrije obraz.) Kaj je hotel reči? Vedno premišljujem, na vse plati, ponoči in podnevi ...

Grom. Sam Bog vedi. Morda je v mladosti — — a kaj bi sodili! Mogoče je, da je bledel. Izbijte si iz glave njegove besede! Zdaj je proč. Čas vse zaceli.

4. prizor.

Prejšnja. Brigita.

Brigita. (Pride od desne in se prikloni.) Naš oče so mi dali tole pismo za Vas, gospod. (Izroči pismo Gromu.) In so rekli, da naj kar počakam.

Grom. Od župana. Milostna, prosim, oprostite! (Odpre pismo.) Takoj sem gotov.

Baronovka. Prosim. (Gleda Brigito dalje časa.) Sedi, deklè! (Ji primakne stol.) Le sedi! Nič se ne sramuj!

Brigita. Saj lahko stojim.

Baronovka. A sediš tudi lahko. (Brigita boječe sede.) Čigava si pa? (Grom piše odgovor.)

Brigita. Čigava? (Smeje.) Ne vem. Pri županovih me imajo za domačo, za svojo.

Baronovka. (Potegne roko preko čela, kakor bi se hotela nekoga spomniti.) Kako ti je ime?.

Brigita. Brigita.

Baronovka. In kako se pišeš?

Brigita. (Né more se precej spomniti.) A... Bezilj.

Baronovka. Kaj pa so tvoji starši?

Brigita. Umrli so.

Baronovka. Oba? Že davno?

Brigita. Mati pred desetimi leti. Očeta pa nisem nikdar poznala.

Baronovka. Pa kaj so bili starši?

Brigita. Mati delavka pri županovih. Oče pa menda ravno to.

Grom. (Dopiše list in ga zapre v zalepko.) Tako! (Dá pismo Brigiti) Tu je odgovor. (Baronovka gre proti ozadju.) Milostna! Tudi jaz grem gori. (Stopi hitro za njo.)

5. prizor.**Brigita.**

(Stoji nekaj časa zamišljena.) Zakaj me je tako izpraševala? Gotovo sem se ji zdela podobna kakemu drugemu dekliču, ki ga ona pozna.

6. prizor.**Brigita. Filip.**

Filip. (Stopi nenadoma pred njo.) O, gospodična!

Brigita (se malo prestraši.) Kdo pa je?

Filip (ponosno.) Jaz sem. Visokorodne gospe baronovke Helene Grevnove, vdove c. kr. podpolkovnika, grajščakinje na Kalu, prvi postrežnik.

Brigita. Te gospe — tako?

Filip. Da, da! Kako pa je kaj, lepa rožica? (Hoče jo pobožati, pa se mu umakne.) Nič se ne boj, veverka drobna, mala mačica!

Brigita. Jaz sem Brigita, nič družega.

Filip. Brigita, da, pa mila zvezdica tudi, pa pisana polonica tudi. Ali mi daš poljubček?

Brigita. Vi ste neumni.

Filip. Jaz neumen? O ti poredna goblica, vitka srnica! (Začuje se klic: Filip! Brzo odide proti gradu).

7. prizor.**Brigita. Jelen.**

Jelen. (Pride od leve.) Ti tukaj, Brigita?

Brigita. Gospod oskrbnik! — Prinesla sem pismo od Dolanjčevega očeta in zdaj nesem odgovor nazaj. (Po premolku.) Zakaj Vas pa toliko časa ni nič k nam? Kaj smo se zamerili?

Jelen (jo žalostno pogleda.) O nič, Brigita, zlata duša! Imel sem pač delo. Počakaj no malo!

Brigita. Pa žalostni ste. Kaj Vam je, gospod?

Jelen. Hm! Ko bi mogel to povedati!

Brigita. Lahko mi poveste, če hočete.

Jelen. Ah ne, ne! Zdaj ne! Pravzaprav nikoli ne!

Brigita. Nikoli ne! (Plašna.) Kaj za Boga se Vam je zgodilo? O povejte mi, gospod! (Približa se mu in položi roko na ramo.) Povejte vsaj meni! Ali mi ne zaupate?

Jelen. (Kakor bi se vzdramil iz žalosti.) Nič, nič ni. Nikar me ne vprašuj, Brigita, prosim, nikar! K Vam pa pridem kmalu, morda že jutri.

Brigita. In doma mi poveste ...

Jelen. Ti ne veš, zakaj pridem. In če ti bo težko delo, kar boš slišala jutri od mene, potem bom vedel ...

Brigita. Ah, le pridite! (Poskoči.) In jaz Vam bom zaigrala na citre in z Doro bomo zapeli in vse žalosti bo konec! Zdaj pa moram iti. Jutri se torej vidimo! Z Bogom! (Potrese mu roko.)

Jelen (zamolklo.) Z Bogom, angel!

8. prizor.**Jelen.**

(Gleda nekaj časa za njo.) Bogve, ali nič ne slutiti? Kakor gorski vir je čisto njeno oko! Gorje mi, ako bi se morda skalilo zaradi mene. (Sede in nasloni glavo v obe roki).

9. prizor.**Jelen. Birek.**

Birek. (Širok klobuk nazaj pomaknjen, s palčico in cigareto. Drži se na smeh.) Servus, servus! Ali si sam!

Jelen. Kaj pa ti danes?

Birek. Saj me vidiš. V rožicah sem malo, pa ne veliko. Lahko sedem? (Se ozre.) Ali je kdo blizu?

Jelen. Kar sedi! Sama sva.

Birek. Veš, brate, veselico napravimo na cesarjev rojstni dan, grand-veselico. Tom-bolo, petje, ples, vsega hudiča.

Jelen. Res? Glejte no. To je pametno.

Birek. V grajskem gozdu, zunaj, veš, če nam tvoj stari dovoli. Doljanec ga je pismeno prosil.

Jelen. Mislim, da. Saj mu ne bo nobene škode —.

Birek. In tako smo že danes malo pozikusili, kako se bo pilo. Pripeljali so tudi novo vino, izvrstno vino.

Jelen. V kakšen namen?

Birek. V kakšen namen? I, da se bo pilo.

Jelen. Veselico, mislim.

Birek. Jaz tudi. Ali mora imeti vsaka reč svoj namen? Veselica ima namen, da se ljudje veselé. Ne? Ti si čuden patron. Kaj pa si tuhtal z glavo in obema rokama? Nekaj ti menda ni nič prav.

Jelen. Mislim da ne.

Birek. Kako je s tvojo lesno kupčijo?

Jelen. Osleparjen sem.

Birek. Beži! Jaz sem se malo bal. In zdaj? Ali je stari zelo pokonci?

Jelen. Saj ga poznaš. Denar hoče nazaj — družega nič.

Birek. In ti si ga izposodi in mu ga vrzi pod nos, in komedije bo konec. Posojilo pa lahko letoma poravnaš. Brez dolga dandanašnji tako ni več nihče. Zdaj pa vzemi puško ali palico ali oboje pa pojdi z menoj na izprehod doli v Kot — pit. Vino pellite curas! Mladosti jasnost misli take — si kmalu iz srca spodi in glave.

Jelen (se vzdrami.) Premišljevanje nazadnje res nič ne pomaga.

Birek. Nič, prav nič! Samo škoduje. Veseli se, dokler si mlad in te ima vse rado! Še jaz sem vesel, ko nisem nič — kemiško čista ničla.

Jelen. Kaj bi tisto? Medicinec si. Zakaj nočeš naprej študirati? Škoda za tvojo glavo.

Birek. Škoda res, da bi jo belil! Kaj mi pa manjka? Stanovanje in hrano imam pri županu in zato sem — občinski tajnik. Pri geometru v mestu vsak dan malo pobezam po papirju in zaslužim za obleko. Navezan nisem na nobeno uro — kaj pa še hočem?

Jelen. Če si zadovoljen, potem je vse dobro. Medicina —

Birek. Ah — medicina! Kozarec vina est medicina quasi divina.

Jelen. K županovim danes ne grem. Malo sem razburjen in ne maram razlagati svojega stanja. Pojdiva rajši v mesto!

Birek. Ah, in Dora te tako težko čaka. Zares, prijatelj! Dekle je vse neumno nate. Še meni je naročila, da naj te zvabim doli.

Jelen. Ali misliš, da me res ljubi?

Birek. Kolikor morem jaz presoditi, res. Česar je polno srce, rado iz ust gre. In pri Dori je zmirom gospod Jelen, gospod Ante, oskrbnik, logar na ustih — ergo.

Jelen. (Nekaj časa molči, potem zaupno.) Prijatelj, kaj rečeš na to — jaz jo mislim snubiti.

Birek. Resno misliš?

Jelen. Resno.

Birek (kakor v zadregi.) I — no. Kaj rečem? Snubi jo!

Jelen. In sicer mislim to že jutri storiti, Oče menda ne bo nasproten.

Birek. Tega se ni treba bati. On bo zadovoljen.

Jelen. Ali mi torej ne odsvetuješ —?

Birek. Zakaj? V takih zadevah najrajši molčim in bom tudi molčal kakor zid. Pojdiva!

Jelen. V mesto. (Vstane).

Birek. Pripomnim le to, kar pa lahko sam veš: za srečen zakon je treba, da se ljubita — dva, oba. Veš? (Odideta na levo).

Zavesa pade.

Drugo dejanje.

Gozd. Na desni obrasteno skalovje, iz katerega vre studenec. Pri studencu in na levi klop.

1. prizor.

Doljanec. Grom.

Doljanec. (Pride od leve brez pokrivala in se prikloni Gromu, ki pride od desne izza skalovja.) Imam čast. Imam čast, gospod grajščak. (Iz dalje se čuje hrup in petje).

Grom (mu seže v roko.) Dober dan, oče župan! Ali je veselo? Tudi jaz grem pogledat veselico.

Doljanec. Prav, prav. Že tako sem Vam hvaležen, da ste mi prostor dovolili in zdaj nas še počastite. Zahvaljujem se Vam prav iz srca. (Obriše znoj.) Dve klopi sem dal tukaj napraviti, da se ljudje lahko pridejo hladit. Saj ne boste hudi — —

Grom. Pametno, umestno — pa da ne pozabim, jaz Vam moram čestitati, izbrali ste si zeta, postanete častivreden tast . . . (Mu seže v roko.) Želim sreče.

RABELSKO JEZERO.

Doljanec. Da, da. Prišlo je nenadoma. (Vidno vesel.) No, naj bo! Kaj hočemo! Mladina ostane vedno enaka, to se pravi, rada se ima . . .

Grom. I seveda. In moj oskrbnik je izvrsten mož, to Vam rečem, oče župan, mlad pa tako moder mož.

Doljanec. Dekle je še malo bolestno. Bila je v samostanu in zrak ji ni prijal.

Grom. To nič ne dé. Naš zrak jo kmalu pozdravi. In zakon je marsikdaj tudi dober zdravnik.

Doljanec. (Stopi nekoliko bliže k Gromu. Zaupno.) In kar se tiče tistega denarja, veste — je že dobro, vse dogovorjeno.

Grom. (Se dela nevednega.) Kateri denar mislite?

Doljanec. I no, gospod Jelen mi je vse povedal. Tisti denar mislim, ki ga ima Vam dati izza one kupčije . . .

Grom. Kaj je s tistim denarjem?

Doljanec. Vso stvar jaz poravnam, da ne bo nobenih zaprek in neljubih skrbi. Dora bo imela, hvala Bogu, še zmerom lepo svotico.

Grom. Lepo, lepo! Kaj pa hočete, saj je edina hči in za otrokovo srečo se lahko vse žrtvuje. Oskrbnik Vam je torej odkril to svojo zadrego. No, to ni taka reč. Vidi se pa, kako tanko vest ima mož. Izvrstnega moža dobote — to rečem, oče župan, in še enkrat Vam čestitam.

Doljanec. Meni zelo ugaja, ker je tako resen, ne kakor drugi škrici, vetrnjaik, polni medu.

Grom. Pa veste kaj, oče župan? Pred hčerjo morate to zakrivati, da je namreč meni kaj dolžan. To je sicer malenkost, pa nazadnje lahko rodi kako sitnost, zamero ali kar si bodi . . .

Doljanec. Razume se. Dora ne ve nič o tem. Čemu ji tudi treba vedeti?

Grom. Tako je. — Gospa baronovka pride tudi.

Doljanec. Tudi! Kolika čast! Pojdiva, gospod grajšček!

2. prizor.

Prejšnja. Dora. Brigita.

Dora. (Pride od leve z Brigito. Držita se za roko.) Očka, pojdite no k ljudem! Zmerom sprašujejo po Vas. (Se pokloni Gromu).

Grom. Gospodična, dana mi je prilžnost, da Vam čestitam kot nevesti. Bog Vas živi! (Ji dá desnico).

Doljanec. Saj grem, že grem.

Dora. Hvala!

Grom. (Odhajaje z Doljanom.) Saj se vidimo na veselici.

Dora. Gotovo. Prišli sva se samo malo pohladiť.

Grom. Klanjam se. (Odideta na levo.)

3. prizor.

Dora. Brigita.

Dora. (Sede z Brigito na klop.) Ah, kako prijetno! Brigita, ti pa nisi danes nič kaj vesela.

Brigita. Po navadi, Dora. Ne vem, časih človeku tako pride, da je na zunanje videti klavern, a ni ravno žalosten v srcu.

Dora (ji dene roko okoli vratu.) Sicer pa tudi jaz nisem prav dobre volje. (Nekaj časa molči.) Neka tesnoba mi leži na duši, kakor bi se nečesa bala — sama ne vem, kako bi se izrazila.

Brigita. Morda pa še nisi popolnoma zdrava? To prejde...

Dora. Ne, ne! To je dušna bolezen.

Brigita. Zadnje dni si bila pač razburjena. Seveda — dnevi pred poroko morajo biti po mojih mislih težki, važni, ali ne? In poleg tega je prišlo vse tako nenadoma, ali vsaj hitreje, nego bi kdo pričakoval. Resni premisleki...

Dora. (Kakor bi ne slišala.) Bogve, ali me ima res rad? Kaj misliš, Brigita?

Brigita. Seveda. Zakaj to vprašaš?

Dora. Časih me napade slutnja, da me ne jemlje iz čiste, iz same ljubezni. Ne morem si pomagati...

Brigita. Ne bodi neumna! Zakaj pa? Saj je bil vendar ves čas tako prijazen in ljubezniv, da se ni prav nič čuditi, če te je zasnužil.

Dora. Bil je s teboj ravno tako ljubezniv, Brigita, ali še bolj. (Pogleda Brigito pazno).

Brigita. Z menoj? Seveda, ker ve, da me imaš ti rada kakor sestro. In pa ker ve, da sem (s tresočim glasom) uboga deklina, sirota...

Dora. (Jo objame.) Tiho, Brigita! Nobene reči na svetu bi mu bolj ne zamerila, kakor da nima tebe rad. Meni vrši vse nekaj drugega po glavi.

Brigita. Kaj takega? Ti si vse prehudo misliš.

Dora. Boljše je beračiti, kakor živeti v zakonu z možem, ki ne ljubi žene. Meni se tako zdi, čeprav nisem še nič poizkusila na svetu.

Brigita. Za božjo voljo! Kakšne misli pa imaš danes?

Dora. Kar govoriva med sabo, to ostani skrito! Brigita, jaz se le bojim, da me jemlje zaradi denarja —

Brigita. Beži, beži! Veš, draga moja, s tem mu delaš krivico. Bog obvaruj, ko bi to izvedel!

Dora. Saj pravim, da ostani najin pogovor skrit. Samo tebi zaupam vse.

Brigita. On, Anton (hitro popravi) gospod oskrbnik, ki je tako blag, tako ponižen, tako nesebičen...

Dora. Ljuba Brigita, vse to je res. Ali ti ne veš vsega.

Brigita. Česa ne vem? Povej mi torej!

Dora. On se je pri neki kupčiji zadolžil po neprevidnosti ali po nesreči...

Brigita. Odkod to veš?

Dora. Da je bil ogoljufan od kupca? Pravil mi je Birek. O kupčiji pa sem že prej vedela od Jelena samega, ko je še nekoliko upal.

Brigita. In kaj potem? Ali je veliko?

Dora. Ne. Sicer pa je denar sam na sebi malenkost, ki je brzo poravnana, toda mene vendarle peče. Morda ga je ta zadrega privela do koraka.

Brigita. Bodi vendar mirna! Samo zadrega...

Dora. Prav imaš! Jaz ne bom nič več mislila na to. On je poštena duša, in konec bodi besedi!

4. prizor.

Birek. Tukaj ste? Aha! Jaz pa iščem in iščem... (Godba se čuje.) Hajd plesat!

Dora. Greste z menoj plesat?

Birek. Jaz ne. Principielno ne plešem.

Dora (poredno) O gospod Birek, jaz bi pa le rada slišala enkrat od Vas: principielno ne pijem.

Birek. Pojdite! To je vse kaj družega. Morda pa še kdaj slišite. Kdo ve? Potem gremo po Jelena. Še zdaj ga ni.

Dora. Če greste z menoj plesat —?

Birek. Svet se ne bo podrl. Bodi! Z Vami, pa samo z Vami, gospodična Dora, grem enkrat, pa samo enkrat.

Dora. Dobro. Bom videla.

Birek (ji ponudi roko.) Prosim.

Dora (se ga prime.) Brigita! Hajd!

5. prizor.

Prejšnji. Filip.

Filip. (Pride hitro izza oskalja in ponudi enako desnico Brigiti.) In jaz — s teboj, zvezdica moja!

Brigita. Grem lahko sama. (Odidejo na levo).

6. prizor.

Baronovka. Jelen.

Baronovka. (Sede na klop.) Glejte si no, kako je tu krasno! Studenčnica! — Torej Vi pravite, gospod oskrbnik, da ste pregledali ves kompleks?

Jelen. Da.

Baronovka. No, povejte mi zdaj, koliko cenite mojo posest! Povejte mi odkritosrčno!

Jelen. To je malo težko — zame...

Baronovka. Razumem Vas. Jaz bi pa ravno rada čula povsem nepristransko, pravično sodbo. Tu imam zapisano svojo ceno. (Mu pokaže zavitko.) Pokažem jo, brž ko mi poveste Vi svojo.

Jelen. Gospodu Gromu ne bi bilo všeč, ako bi nastavlil višji kup, kakor ga je on.

Baronovka. Ali veste za njegov kup?

Jelen. Ne. Doslej mi ga še ni povedal.

Baronovka. Tem boljše. Jaz Vam dam častno besedo, da se pred njim ne bom sklicevala na Vas. Tu imate mojo roko. Povejte svojo sodbo svobodno, kakor mislite!

Jelen. Tako bi rekel — med brati — je vredno vse skupaj — okroglo — kaj bi rekel — petdeset tisočakov.

Baronovka. (Odpri zavitko in mu jo pokaže.) Toliko zahtevam jaz.

Jelen. (Prebere.) Petinštirideset. Rekel sem torej preveč. Tako pač, okroglo število sem povedal.

Baronovka. In gospod Grom mi ponuja trideset. Srčna Vam hvala, gospod oskrbnik! (Seže mu v roko in gre proti levi.) Vi ste poštenjak.

7. prizor.

Jelen.

(Osupel nekoliko časa molči) Trideset tisoč? Toliko manj? Kaj poreče zdaj? Zakaj nisem rajše molčal? (Razburi se.) Toda nič! Prav je. (Udari z ного ob tla.) Ta lakomnik se je ščeperil nad menoj zaradi treh tisočakov, a tu bi jih dvajset rad po krivici pribranzaril. Naj stori z menoj, kar hoče! Na vse sem pripravljen. (Odide za baronovko krepkih korakov).

8. prizor.

Brigita.

(Pride iz ozadja potihem, gleda nekoliko hipov za odhajajočim, potem se zgrudi na klop in nasloni glavo na skalo.) Ah, da sem le sama, sama! Ah, da bi me nihče ne videl, ne nagovoril! (Čuje se petje moških in ženskih).

Je pa davi slan'ca padla
na zelene travnike —
je vse rož'ce pomorila...

(Pokrije se s predpasnikom in joka. Začuje korače, hitro si obriše oči in se ozre).

9. prizor.

Brigita. Župnik.

Župnik. (Pride od desne.) Kaj pa ti tukaj, deklica, sama? Kdo si že? Aha, županova — Brigita, da!

Brigita. Na veselici je taka gneča.

Župnik. Kakor nalašč. S teboj imam nekaj govoriti. Dobro, da sva sama. (Tiplje se po žepu.) Imam pri sebi — —

Brigita (začudena.) Kaj pa?

Župnik. Le počakaj, da ti povem. Sediva! (Sedeta.) Včeraj je bila pri meni baronovka. Izpraševala me je o tebi, odkod si, čigava si, koliko časa bivaš tu, koliko si stara in tako naprej. Tako me je spomnila na nekaj, kar bi kmalu za vedno pozabil. No, za vedno ne, pač pa za predolgo. Koliko si zdaj stara, ali veš sama?

Brigita. Vem. Oktobra bom dvajset let.

Župnik. Potem je prav. Tvoja mati je umrla pred desetimi leti. Bila je dobra, poštna ženska. Na smrtni postelji je izročila meni zapечатeno pismo — tole, vidiš — s pristavkom, da naj ti ga dam in ako boš hotela, tudi preberem, in sicer, ko dopolniš dvajset let.

Brigita. (Iznenadena gleda pismo.) Dajte mi ga, preberite mi! O moja draga mati!

Župnik. Sicer še nisi dvajset let stara, no pa dva meseca naprej ali nazaj, nič ne dé. Baronovki sem pismo pokazal in ona me je strašno silila, da naj ga kar odprem. Tega seveda nisem smel in hotel brez tvoje vednosti, zakaj pismo je nate naslovljeno. Tu ga torej imaš. (Ji dá pismo.) Ako hočeš, preberem ga tudi.

Brigita. Prosim, kar preberite!

Župnik. (Odpečati pismo in bere počasi.) „Ljuba moja hči! Moli za svojo mater in ne huduj se nanjo! Tvoj oče je baron Vojteh Greven s Kala.“

Brigita. (Vzklikne.) Moj Bog!

Župnik. Le poslušaj! „Izročil mi je zate petsto goldinarjev, katere imaš nedotaknjene shranjene pri Dolanjcu. Ni bil napačen človek — tvoj oče. Moli zanj, naj bo živ ali mrtev, ko to prebereš. Tvoja mati Katarina.“

Brigita. (Zaihti.) O moja draga mati!

Župnik. Tudi tvoj oče Vojteh Greven je mrtev. Padel je, kakor mi je med drugim pravila baronovka na Laškem v bitki pri Solferinu.

Brigita. Ali je mogoče?

Župnik. Še nekaj! Tu je še nekaj pripisanega! „Prosil me je, da naj ga svoj živdan ne izdam. Obljubila sem mu in besedo izpolnila.“ Ná pismo!

Brigita. Kaj hočem z njim? (Vzame pismo.)

Župnik. Prva stvar je, da to povemo baronovki.

Brigita. Baronovki! Za božjo voljo, kaj poreče! (Se zamisli).

Župnik. (Vstane.) Kaj poreče? Vesela bo, da je našla svojo vnukinjo. Dekle, sreča te čaka, sreča. Tako bogata gospa in pa dobra. Še za našo cerkev je dala precejšen dar. Ali naj ji jaz povem?

Brigita (hitro in odločno.) Ne. Prosim, ne. —

Župnik. Torej ji poveš ti sama in pokažeš pismo. Tudi dobro, še boljše.

Brigita. Jaz ji ne povem in ne pokažem pisma.

Župnik. Kako si čudna! Imej no pamet! Baronovka je vdova, sama, bogata.

Brigita. Prosim Vas prav lepo, ne povejte ji nič.

Župnik. Zakaj pa ne? Saj to ni nič sramotnega zate, če si nezakonska. Baronovka me tako in tako vpraša, ko me zagleda. Bržčas pride še k meni vprašat. Kaj ji pa hočem reči?

Brigita. Recite, da ne veste, da Vam nisem povedala, kaj je v pismu.

Župnik. Tega ne morem storiti. Potem bi lagal.

Brigita. Ah! Potem, torej recite, da nočete povedati.

Župnik. Zameril bi se baronovki.

Brigita. Recite, da sem Vas jaz prosila, da nikomur nič ne poveste. Lepo Vas prosim, gospod župnik, ne povejte ji nič!

Župnik. Zakaj ne? Tvoj oče je le od tvoje matere želel, da ga ne izda, zdaj pa sta oba mrtva. Torej ne razumem, zakaj bi

kaj takega skrivala in celo v svojo škodo. Brez vsakega vzroka...

Brigita. Ni res. Imam vzrok, gospod župnik.

Župnik. Kakšen?

Brigita. Ne morem ga precej povedati. Povem pa Vam vse, morda že v kratkem času.

Župnik. Čudno, čudno to!

Brigita. Prosim, rotim Vas, ne povejte ji nič, ne zinite ji niti oddaleč, ko bi tudi kako pravo slutnjo izrazila vprašaje. Zdaj mi je jasno, zakaj me je zadnjič tako motrila, izpraševala. Gotovo sem podobna materi.

Župnik. In mati tvoja je morda služila v gradu...

Brigita. Gotovo, gotovo. Ali mi obljubite, gospod župnik? Prosim...

Župnik. Torej naj baronovka nikdar ne izve?

Brigita. Ne tega! Ampak za zdaj enkrat ne. Jaz ji bom sama povedala in takrat tudi Vam razodela, zakaj hočem, da ostani to pismo prikrito za zdaj.

Župnik. Dobro torej. Če hočeš, zakaj ne bi molčal? Kakor hočeš ti: Tebi dobro želim.

Brigita. Srčna Vam hvala!

Župnik. A pismo le dobro shrani! Zate je to važen dokument — Dolanjčevim naj tudi ne povem —?

Brigita. Seveda ne! Nikomur, prav nikomur!

Župnik. Srečna ostani! (Odide proti levi).

10. prizor.

Brigita.

Brigita. (Strastno poljubi pismo.) Ali je to mogoče? Ali sanjam? In to vem jaz sama? Tudi Dolanjčevi ne vedó? Kaj poreče Dora? Skriti moram to pismo, skriti. (Skríje list).

11. prizor.

Brigita. Jelen.

Jelen. (Pride od leve.) Brigita!

Brigita (v zadregi). Vi — Vi — gospod oskrbnik?

Jelen. Tudi tebi na veselici posebno ne ugaja?

Brigita. Vroče je — in jaz sem rada sama...

Jelen. (Jo nekaj časa molče gleda.) Brigita, ali si name kaj huda? Povej mi odkrito!

Brigita. Zakaj?

Jelen. Ah, kadar stojim pred teboj, se mi zdi, da mi vest nekaj očita. (Položi roko na prsi.) Zdi se mi, kakor bi ti bil storil krivico..., kakor, ah...

Brigita. Meni niste storili nobene krivice, nikoli.

Jelen. Vem. Toda pri srcu mi je tako čudno. Povej mi, Brigita, ali sem ti še zmerom isto, kar sem bil prej v tvojih očeh? V tvojem srcu?

Brigita. Ne razumem Vas, kaj mislite reči.

Jelen. Ali sem ti zdaj manj?

Brigita. Kako manj? — Ako se poročite z Doro, stopite vendar v našo družino. Jaz sem sicer tuja, pa čutim se domačo, Dolanjčevo, in Dora mi je kakor sestra, ljubim jo kakor sestro. Vi postanete torej takorekoč moj svak. Zato ste mi odslej gotovo več in bližji.

Jelen. Da, da. Vse to je žalibog res.

Brigita. Kaj? Žalibog? Zakaj — žalibog?

Jelen. Nič, nič! Ne morem povedati. (Po premolku). Ali pa misliš, da bom tudi srečen v zakonu?

Brigita. To vprašate mene? Jaz mislim vsekako, da boste. Dora je tako dobra, blaga in rada Vas ima.

Jelen. Ali pa tudi veš, da mi s temi besedami trgaš srce? Tu notri se vrši boj, strašen boj!

Brigita. Gospod Jelen, kaj Vam je? Razložite mi! Ako Vam jaz morem pomagati, rada storim vse.

Jelen. Ne, nihče mi ne more pomagati.

Brigita (milo, sočutno). Nihče? Pa bi Vas vsaj tolažila! Gospod Jelen, gospod Anton, kar povejte! Prosto!

Jelen. Tudi ti mi ne moreš pomagati! Tudi ti si vzrok tega boja.

Brigita (prestrašena). Tudi jaz? Jaz sem vzrok?...

Jelen. Tiho, Brigita! Ne vznemirjaj se! Vzrok si — a nisi kriva. (Jo prime za roko.)

Nič ne preišluj mojih besed! Odpusti, da sem razburil sebe in tebe! Bodi, ostani mi dobra! (Godba se začuje).

Brigita. Jaz Vam ostanem zmerom to, kar sem Vam bila.

Jelen. Hvala! In zdaj se vračam — in plesal bom, pel bom, kakor norec! (Odiše hitro na levo.) Z Bogom!

12. prizor.

Brigita. Filip.

Filip. (Pride izza oskalja.) A tako, božja polonica? Kaj pa misli naš oskrbnik? Zdaj

krili okoli županove hčere, zdaj stiska tvoje ročice — to ni nič. Kaj, moja deteljica?

Brigita. Pojdiva k ljudem!

Filip. Tega ne trpim, da bi mi kdo hodil v zelje.

Brigita. Jaz grem. (Se obrne od Filipa).

Filip. Dobro, dobro, jaz tudi. Samo to moram še povedati, da spotoma ne pozabim. Moja gospa želi s teboj govoriti, da veš, srebrna lunica. Pri veselici jo dobiš. (Odideta na levo).

Zavesa pade.

(KONEC.)

ANTON MEDVED:

SREČNI PEVEC.

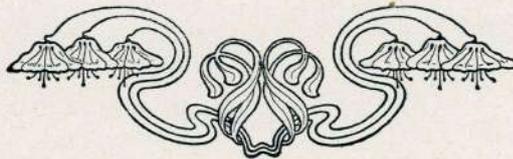
Odprta soba. Na mrtvaškem odri počiva mož, visi nad njim razpelo, po ramah padajo mu gosti kodri, opleta venec lovorov mu čelo.

Od švita bledega polnočne lune ožarjen pevec spi globoko spanje. Molčijo na donečnih goslih strune, ki rajske glase je polagal vanje.

Le babica ob postelji žalobni bedi, vrté ji molek roke solzne; za vsako jagodo na vrvcu drobni debela kaplja ji po lici spolzne.

O srečni pevec! Tebi več ne more roditi solz dehtivo hrepenenje. V zrkalu večnem gledaš zlate vzore, ki begal si za njimi vse življenje.

Srce prirode za teboj utripa:
studenec žubori ti ljubo hvalo,
vrši mogočno ti stoletna lipa,
in slavec droboli ti pesem žalo...

ANTON MEDVED:

POSESTRIMI.

IGROKAZ V ŠTIRIH DEJANJIH.

(KONEC.)

Tretje dejanje.

Gostilniška soba pri županu. Na desni široka orehova miza, ob steni klopi. Na levi vrata v drugo sobo. V ozadju star naslonjač. Okna na desni in omarica.

1. prizor.**Birek.**

(Sedi za mizo, po kateri so razmetani papirji, drži pero v roki.) Še to-le. Potem sem končal. (Piše.) Slavni oča župan so danes kisle volje. (Se smeje.) Zato je najbolje, da jo čim prej odkurim. (Naredi veliko manupropria.) Sicer geometer ne bo imel nič slajšega obraza. Dva dni že nisem bil pri njem. (Spravi papirje v kupček, naredi cigareto.) Tako. Jaz mislim, da starost ni drugega, kakor prav hud in včasih še dolg — maček po mladosti...

2. prizor.**Birek. Jelen.**

Jelen. (Pride od desne s puško na rami, katero odloži in prisloni varno k omarici.) Servus!

Birek. Na zdravje, amice! Kaj pa ti kolovratiš s puško po svetu?

Jelen (prisede. Tiho:) Ali je Dora še bolna?

Birek. Menda še. Včeraj je nisem nič videl in danes tudi še ne.

Jelen. Prehladila se je na plesu. Ne?

Birek. Nemara. Plesala je res mnogo, in ona ni vajena. Kam pa si namenjen?

Jelen. V gozd. (Nasloni glavo.) Tako živimo strašno življenje in čakamo negotovega konca.

Birek. Ali boš zopet igral preroka Jeremijo?

Jelen. Ne, prijatelj, brez šale, jaz sem v položaju, kakršnega psu ne privoščim. Pa mi oponašaj, da sem šleva, ki ne zna nič pretrpeti, ali baba, ki se za vsako reč cmeri, ali kar hočeš — meni ni več živeti.

Birek. Kako je to? Ako že zdaj vzdihuješ, ko si zaročenec, kaj šele bo, brate, ko boš mož.

Jelen. Jaz ne morem več sam nositi, jaz ti moram naravnost, jasno, razločno vse povedati.

Birek (radovedno.) Kaj pa? Ti govoriš nekam slovesno.

Jelen (se mu primakne bliže.) Premislil sem si — s poroko ne bo nič.

Birek (važno.) Nič! Vraga, kaj pa vendar misliš?

Jelen. Jaz Dore ne ljubim toliko, da bi si jo upal vzeti za ženo. To je kratko povedano vse.

Birek. Zakaj si jo potem snubil?

Jelen. Ker sem bil v denarni zadregi.

Birek. Hm! To pa ni nič kaj prav! Komedija —!

Jelen. Prenaglil sem se, to je moja krivda. Velika krivda, katere se Tebi izpovem — toda kako naj jo razodenem Dori? Zdaj veš vse. Zdaj mi svetuj!

Birek. Ni majhna sitnost, ne! Ali ti nisem rekel, da je treba za srečen zakon dveh, dveh, ki se ljubita. Dalje se nisem hotel vtikati. Sicer je pa Dora dekle, ki je — vsaj po moji sodbi — zlata vredna.

Jelen. Po moji tudi! In ravno zaradi tega mi je tako neskončno težko — da, nemogoče, presekati besedo.

Birek. Razumem te. Spoštovanje in ljubezen nista isto. Toliko ti rečem, da bi lažje družega klofnil, kakor Doro samo s pogledom razžalil. In vendar se ji mora povedati — čim prej, tem bolje.

Jelen. Ali misliš, da vzame zelo za hudo...

Birek. Glej ga! To vendar ni malenkost. Prvič je gotovo, da ti je globoko vdana, drugič pa jo s tem več ali manj kompromitiraš pred svetom. Ali ne poznaš ljudskih

gobezdal? Pustiti jo kar na celem, z lepega mira ... hm ...!

Jelen (povesi glavo.) Res je, vse je res. Strašno! (Premolk).

Birek. Po drugi strani pa je pametno, da se ne omoži. Ona je bolna, ona je (pohitoma) jetična.

Jelen. Misliš? Tudi jaz sem na to že mislil.

Birek. Kaj pa. Tudi njena mati je umrla za jetiko, in njen brat, moj sošolec. Poleg tega mi je zdravnik sam v mestu namignil, da je — neozdravljiva. Seveda, tega vzroka ne smeš izrabiti za pretvezo.

Jelen. In Doljanec in Grom tako silita, da bi se poroka brzo izvršila. Vkljub temu da je slabotna!...

Birek. Ali ne veš, kaj so očetje? Tvoj stari se pa boji za denar iz dote; drugemu mu je malo mar.

Jelen. Da, da! Vse je izgubljeno. (Prime Birka za roko.) Prijatelj, povej Dori, česar ji jaz ne morem! Ti poznaš mene, poznaš njo. Lepo po ovinkih jo pripravi! Zatrdi ji, kako jo čislam, cenim, in je nikdar ne zabim kot pristrčne prijateljice — saj veš, saj umeš...

Birek. Naposled, če hočeš, zakaj ne! Bogve, nemara je ne dirne tako hudo kot misliva midva. Zdi se mi, da je tako vdana v vseh protivnih položajih. V svoji bolezni, ako ji kdo oporeka, če ji kaj izpodleti, če se prevara... zlata duša je, no!

Jelen. Reci ji, da jo prosim, iz dna duše prosim, naj mi odpusti! To zadnjo uslugo mi stôri!

Birek. Že dobro! Brž ko se prikaže. Menda še leži.

Jelen. (Zadene puško na ramo. Z rosnim pogledom.) Zbogom! (Seže Birku v roko.) Zbogom! Za zmerom!

Birek (ga začuden pogleda.) Kam pa zdaj greš?

Jelen. V gozd. Bodi srečen! (Hitro odide).

Birek (plašno.) Po kaj? (Zakliče.) Bodi pameten! Jelen!

3. prizor.

Birek. Brigita.

Brigita (prihiti od desne prestrašena.) Kaj je, gospod Birek! Kaj se je zgodilo? Kaj je rekel?

Birek. Kdo? Ali ste ga slišali?

Brigita. (Ga prime za roko. Nestrpno.) Povejte mi, kaj je hotel oskrbnik? Vzel je slovo.

Birek. Sam ne vem, kaj mu je.

Brigita (s tresočim glasom.) Kam je šel?

Birek. V gozd. Imel je puško...

Brigita. Kaj je mislil? Grozno!... (Hiti vun).

4. prizor.

Birek.

Birek. Kaj pa ta zopet? Ali je vse neumno? (Pogleda skozi okno.) Ravno v gozd je zavil. Ali ga doide? Teče. — Menda je tej tudi glavo zmešal.

5. prizor.

Birek. Dora.

Dora. (Pride počasi in sede v naslonjač.) Dobro jutro! Jaz sem kasna.

Birek. Že pokoncu!

Dora. Ali ni bil Anton tukaj?

Birek. (Tudi sede.) Dà.

Dora. In je že šel? Slišala sem ga zgoraj in sem vstala. Kaj pa je povedal? Ali se drži še zmerom tako resno?

Birek. Še veliko bolj.

Dora. Nazadnje sem vendarle izvedela, kaj mu utegne biti.

Birek. Kaj ste izvedeli in od koga?

Dora. Da njegova ljubezen do mene — slutila sem sicer že precej, ko me je bil zaškrbil... (Ustnice ji drhté.) Bodi!

Birek. Kaj? Stavka niste končali.

Dora. Lahko si ga sami končate...

Birek. Prosim, povejte Vi! Tudi jaz Vam imam nekaj sporočiti.

Dora. Žal mu je, da me je snubil. Pre-naglil se je. Zadrega ga je prignala do tega.

Birek. In od koga veste to?

Dora. Postranska stvar.

Birek. Res je, kar pravite. Ali ste zelo užaljeni?

Dora (se premaguje.) Užaljena! — Vi torej tudi veste? Odkod ste izvedeli Vi?

Birek. Od njega samega. Razodel mi je to ravnokar. Gospodična Dora, ne bodite hudi! Saj veste v kako kritičen položaj je zašel brez svoje krivde. Kaj človek vse stori v veliki stiski!

Dora. Zakaj bi bila huda? Ako nisem zanj — kaj bi se mu silila? Vsakemu bodi lastno srce sodnik! Jaz sem gorela zanj z vso svojo dušo ... (Otrne solzo)

Birek. To je ravno bridko! Naročil mi je tudi on z rosnim očesom, naj Vam povem, kako hudo mu je. Zagotavljal mi je, da Vas visoko spoštuje, da Vašega blagega prijateljstva nikdar ne pozabi —

Dora. Tako?

Birek. In naposled mi je ves ginjen naročil, naj Vas prosim iz dna duše odpuščanja. Smilil se mi je.

Dora. Odpuščam mu rada, če je kaj odpustiti. Da je le povedal! Pozno sicer — a ne prepozno. Zato mu veljaj moje polno spoštovanje! Gospod Birek, kmalu sem spoznala, da bojuje notranji boj in sama sem bila polna strahu. Nisem se mu upala razodeti svojih dvomov in zopet jih nisem mogla zatreti. Tako sva trpela oba, dokler ni pretrgal sam zavese. Zdaj veva. Boljše je storil, kakor da bi sklenila zvezo, ki bi bila obema na zemlji — pekel.

Birek. Gotovo! V tem se strinjam popolnoma z Vami. Silno hudo mu je bilo. Ni se upal Vam sami razkriti, kar je čutil v sebi.

Dora. Ah, in zaradi tega mrzlega, suhega denarja!

Birek. Grom mu je gotovo zagrozil, da ga odslovi iz službe, ako mu ga ne vrne. Kaj je hotel? To so grenke skrbi.

Dora. In kam je zdaj šel?

Birek. V gozd. Ves obupan je odvihral.

Dora. Gospod Birek, povejte mu, prosim, naj se mene nič ne boji, naj le stopi predme vesel, prost, kot prej. Imam ga še vedno za poštenjaka.

Birek. Povem mu rad, takoj ko se vidiva.

Dora. Glejte, gospod Birek, z menoj tako ne bo nič. Kaj sodite Vi o moji bolezni? Saj ste študirali medicino.

Birek. Nekoliko ste se prehladili. Paziti morate.

Dora. Odkrito povem, ni mi mnogo do življenja.

Birek. Kaj bi tisto! Pridejo seveda hipi, ko človeku smrt ni tako grozna, kakor jo vobče smatramo.

Dora. Ko sem videla v samostanu umirati in umreti mlado sestro Maksimilijano, tako mirno, tako sladko, kakor bi se zazibala v lepe otroške sanje, tedaj sem si mislila, da smrt ni nič hudega.

Birek. Kakor se vzame! Ne govorimo o tem!

Dora (prijazno se smehljaje.) Gospod Birek, ali ne pojdete več študirat na Dunaj?

Birek (se smeje.) Kaj Vam to po glavi hodi?

Dora. O, pojdite no! Potem bodete zdravnik. To je tako lep poklic, tako hvaležna služba. Vem, da Vam ni težko dovršiti študije. Kako lepo bi bilo, ko bi se tu v mestu nastanili kot zdravnik. Ne?

Birek. Videli bomo, videli bomo. Zdaj moram iti v mesto. Dva dni že nisem bil. Zbogom! (Odide).

6. prizor.

Dora.

Škoda bi bilo zanj, ko bi se zanemaril! Tako zdrav je še in čvrst. (Nasloni se vznak.) Takole je ležala — nepremično — polagoma je soplja — vedno manj, poredkoma — —

7. prizor.

Dora. Brigita.

Brigita. (Pride hitro in vpehana.) Ti tukaj, Dora? (Sede k nji na klop.) Rešila sem ga. (Sopihaje.) Moj Bog!

Dora (plašno.) Koga? Kaj pa je? Kje si bila?

Brigita. Hvala Bogu! O Dora, rešila sem ga. Hotel se je usmrtiti, ustreliti ...

Dora. (Vstane.) Kdo? Za božjo voljo, povej, govôri vendar jasno! (Sede utrujena nazaj.) Kdo?

Brigita. On, oskrbnik, Anton.

Dora. Kje? zakaj? Brigita, umiri se in povej mi razločno, kje je zdaj?

Brigita. Kmalu pride sem. Oh, kako naj ti vse povem!

Dora. Pomiri se najprvo in potem počasi povej! Da je le iz nevarnosti. Saj je, kajneda?

Brigita. Dal mi je besedo.

Dora. Kaj ga je gnalo k tej strašni misli? Brigita, ne zakrivaj mi ničesar in ne boj se mi povedati, zakaj marsikaj že vem. Le govori!

Brigita. Ah, kako zamotano je vse! Kriva sem jaz, kriva ti, kriv grajščak...

Dora. To že vse vem.

Brigita (začuden.) Ti veš? Kako?

Dora. Če že govorimo o kaki krivdi, recimo, da je največ kriv grajščak, nekoliko pa oskrbnik sam.

Brigita (boječe.) Ti torej veš? Ah, zato so me oče — —

Dora. Vem, kakor ti. Grajščak ga je zaradi dolga pripravil do tega, da je snubil mene brez ljubezni v srcu. To je krivda grajščakova.

Brigita. Res je, popolnoma res.

Dora. Jelen bi moral premisliti, da je zakon nerazvezljiva zveza, česar v svoji stiski ni storil. To je krivda njegova.

Brigita. O, kako natančno vse veš!

Dora. No, Brigita, zdaj pa govori ti, kakšna je moja krivda?

Brigita. Tvoja krivda? (V zadregi.) Ne, Dora, ti nisi nič kriva.

Dora. Rekla si prej...

Brigita. Saj ne vem, kaj govorim. Vsa zmešana sem.

Dora. In kakšna je tvoja krivda?

Brigita. (Objame Doro.) O Dora, nikar me ne muči! Saj ti povem vse. Do pičice vse.

Dora. (Jo boža po laseh.) Saj vem, Brigita. Le zaupaj mi svoje srce! Lahko bi mi povedala vse že davno, in boljše bi bilo.

Brigita. Nisem se upala.

Dora. Ti ljubiš Antona, in on tebe. To je vsa skrivnost in vsa krivda vajina, če hočeš krivdo priznati.

Brigita. Dora, ali si huda name?

Dora. Zakaj neki? Kdo more srcu zapovedati? O, le ljubita se, iskreno ljubita in vse težave bosta premagala. Ali si tudi njemu razodela, kar čutiš zanj?

Brigita (boječe, tiho.) Dà, povedala sem mu.

Dora. In kaj je rekel nato?

Brigita. Vrgel je puško daleč proč od sebe in zaklical: Brigita, hvala, ti si me rešila! Ali si pripravljena iti z menoj kamorkoli? V tej službi ne ostanem več. In povedal mi je o svojem dolgu, kako ga je grajščak pritiskal k poroki, kako mu je očital tudi mene. — Bilo mi je naenkrat vse jasno.

Dora. In ti si mu obljubila, da pojdeš za njim.

Brigita. Da! (Pokrije obraz z rokami.) Dora, da! —

Dora. Ti zapustiš našo hišo in mene?

Brigita. Anton pride še sem, da te zaprosi odpuščanja. Ah, Dora, ali mu odpustiš?

Dora. Bodi brez skrbi! Vse mu je odpuščeno! Pa da zapustiš mene, tega ne smem misliti. To ni mogoče.

Brigita. Da, zapustim, ker moram, dvakrat moram.

Dora. Dvakrat moraš? Kaj hočeš s tem reči?

Brigita. (Objame jokaje Doro.) Tvoj oče so mi ukazali včeraj, da moram od hiše.

Dora (razvnet.) Moj oče? Kaj?

Brigita. Nič se ne razvnečaj! To ni nič čudnega. Anton mi je vse povedal. Grajščak je naščuval očeta zoper mene.

Dora. Zakaj in čemu?

Brigita. Tisti prismojeni Filip mu je natvezel na uho, da se z Antonom skrivaj shajava, kar je hudobna laž. In oče v svojem srdcu...

Dora. Brigita, prosim te, ne zameri tega očetu! Ti si in ostaneš naša domača, moja sestra, ako bi tudi šla daleč kam. Pozabi torej očetovih besed. Če pojdeš od nas, pojdi zaradi svojega izvoljenca!

8. prizor.

Prejšnji. Doljanec. Jelen.

Doljanec. (Príde, roke na hrbtu, v tla gledaje. Za njim Jelen, bled, s puško v roki.) Kaj se to pravi? (Jezno.) To se pravi za nos voditi nas vse!

Jelen. Prosim, gospod župan ...

Doljanec. E, pustite piškave izgovore! (Zagleda Brigito.) In ti! Veš, kaj sem ti rekel včeraj?

Brigita. Vem! Ne bojte se, pojdem.

Doljanec. Ti, edina ti si kriva vseh teh neumnosti! Potepi se od hiše, kakor si se pritepla vanjo!

Brigita. (Naglas zajoka in odhiti na desno proti vratom.) Grem, takoj grem!

Jelen. (Stopi pred Doljanca in udari z roko po mizi.) Tako se ne govori o poštemem deklétu!

Dora. (Vstane.) Oče, oče! (Pojemaje.) Oče! (Se zgrudi nazaj na stol in onesvesti).

Zavesa pade.

Četrto dejanje.

Hladnica. Na desni vrata v hišo. V kotu majhen divan. Na levi mizica, ob njej trije stoli. Od zgoraj in ob straneh visé kite divje trte z orumenelim perjem. Na mizi citre. Zadaaj vrt z drevjem. Jesen.

1. prizor.

Dora. Brigita.

Dora. (Sedi na divanu, ogrnjena s plaidom, blede. Brigita poleg nje.) Ti si torej žlahtnega rodu. In ti si mi skrivala do danes. Ti si torej hotela na vsak način biti na mojem ženitovanju. (Se nasmehne.) O ti prisrčna neumnica! — Zato si molčala.

Brigita. Saj jaz sama še ne vem dolgo.

Dora. Anton ve?

Brigita. Povedala sem mu tudi šele danes.

Dora. Ali si mu rekla, da ga vabim k sebi?

Brigita. Rekla in gotovo pride danes, in sicer kmalu.

Dora. Baronovka tudi že ve?

Brigita. Nesla sem pismo župniku in ga prosila, naj on obvesti gospo. Sama se nisem upala. Povedala sem mu tudi, da ga želiš.

Dora. Dobro, ljubica moja. (Se ozira okoli.) Poglej, listje pada. Vedno sem si želela, da bi umrla jeseni, ko umira vsa zemlja. (Usopla.) Jeseni je umrla tudi moja prijateljica, sestra Maksimilijana. (Se nasloni vznak.) Tako je slo-nela, mirno, nepremično, in dihala — počasi — pretrgoma ...

Brigita. Dora! Nikar ne govori! Govorjenje utruji.

Dora. Res je. No pa mi zaigraj kako pesem in zapoj! Toliko časa nisva že peli!

Brigita. (Sede k citram.) Katero?

Dora. Saj veš, katero imam najrajši.

Brigita. Pa ta je žalostna. (Zaigra in zapoje).

Je pa davi slan'ca padla
na zelene travnike.

Je vso trav'co pomorila,
vse te žlahtne rožice.

Dora. Tako bi sedela in poslušala pesmi vse življenje.

Brigita. Anton gre.

2. prizor.

Prejšnji. Jelen.

Dora. (Se vzravna.) Anton! Da, on gre.

Jelen. Prišel sem, kakor sem obljubil.

Dora. Lepo, lepo! Kako sem želela tega trenutka, da vidim enkrat oba skupaj. (Mu poda roko.) Stopita vendar bliže!

Jelen. Kako Vam je, gospodična Dora?

Dora. Gospodična? Od kdaj zopet gospodičnja?

Jelen. (V zadregi.) Oprostite, kako hočem reči?

Dora. Ali sem jaz druga in drugačna? Ali ste hladnejši proti meni, kakor ste bili prej? Kaj se je v najinih srcih izpremenilo?

Jelen. Nič. V najinih srcih nič.

Dora. Zato naj Vam bom, kar prej — Dora!

Jelen. O, iz srca rad te imenujem tako, ako te le smem.

Dora. Pomisli tudi, dragi Anton, da si zaročenec Brigite, moje sestre ali posestrime, moje najljubše prijateljice. Ali si nismo torej blizu? Stopita pred me! (Sklene njiju roki.) Povejta mi, ali se ljubita v resnici, globoko, do smrti? Govorita!

Jelen. Kaj hočem družega reči — do groba in onkraj tudi, zmerom! Kaj, Brigita?

Brigita. O da, Dora! (Jo objame.) Mi trije ostanemo eno.

Dora. Brigita, najljubše na svetu (pokaže na Jelena) bodi poslej tvoje! Srečna sem, da ljubi ravno tebe, da si izbere ravno tebe za družico življenja, in ne druge. (Preneha.) Ah, to mi je toliko zadostilo, da pozabim izlahka vsa svoja nekdanja bridka čutila.

Jelen. Jaz pa sem popolnoma srečen, da sem le gotov, da si mi odpustila, kar sem ti žalega prizadel.

Dora. Bodita srečna! (S slabotnim glasom.) Brigita, vèdi me — gori — v sobo — tukaj je — mrzlo.

Brigita. Precej, precej! (Prime jo čez pas in ji pomaga vstati.) Tako! Le pojdiva počasi! Zâte ni bilo dobro, da si vstala.

Dora. (Gre s šibečima se nogama.) Vzela sem slovo od zemlje, od vrta — od solnca... (Odideta skozi vrata.)

Jelen. (Ginjen, sočutno.) Zbogom! Zbogom!

3. prizor.

Jelen.

Ubožica! (Zatopljen v misli.) Ah, kako je škoda, da splava tak angel s te žalostne zemlje! Z lastovkami pojde. — Bodi blagoslovljen njen spomin! (V ozadje).

4. prizor.

Doljanec. Birek.

Doljanec. (Ima nekaj papirjev v roki.) To je prišlo s pošto. (Položi vse na mizo.) Ali ste prišli iz mesta, kajne?

Birek. (Sede na stol in molči nekaj časa.) Prišel sem iz mesta, da!

Doljanec. Slabe volje. Kaj pa je bilo?

Birek (hladno.) Nič! Geometer je ozmerjal mene, jaz pa njega, in šla sva v miru

narazen in za vedno menda tudi. Tako je najboljša! Naveličala sva se drug družega. Kaj hočete!

Doljanec. Bodeta že zopet dobra.

Birek. (S porednim nasmehom.) Kaj to! To ni nič, če je mene razžalil in zlepa tudi zapodil — geometer, on mene — svojega pisarja. A Vi ste razžalili in zapodili od hiše — baronovo hčer. Hm! To je kaj družega!

Doljanec. (V zadregi.) Da, da, slišal sem, izvedel sem o njej. Vraga, kdo bi si bil to mislil! Hiter sem bil, prehiter. Vse mi gre narobe. Kaj čuda! (Se zamisli).

Birek. Zdaj ostanete sami.

Doljanec. Sam, sam. (Mehko.) Vse me zapusti, vse, vsi. (Obrne se k Birku.) Midva sama ostaneva, Vi ostanete pri nas, veste? Naj geometer išče družega!

Birek. O ne, oče župan. Jaz tudi grem.

Doljanec. Kam?

Birek. Vsake reči je enkrat konec in konec bodi tudi mojih počitnic na deželi. Grem na Dunaj študije nadaljevat.

Doljanec. Na Dunaj? Nazaj? Vi? Ne verjamem.

Birek. Kakor hočete. In vendar je res.

Doljanec. Kaj Vas je do tega nagnilo?

Birek. Pred vsem — lastni premislek. Pa tudi Dori, Vaši hčeri, sem obljubil, da pojdem. Večkrat me je nagovarjala in celo zdaj na svoji smrtni postelji takorekoč — prosila. Sklenil sem, obljubil sem ji in ostal bom mož-beseda.

Doljanec. Prav. Ne branim Vam. A tudi mene je Dora danes prosila nečesa, in jaz sem ji obljubil in tudi jaz bom držal svojo besedo.

Birek. In sicer kaj?

Doljanec. Za vse, kar boste potrebovali na Dunaju za časa svojih študij, skrbel bom jaz. Dejala je: Očka, prosim Vas, tako porabite mojo doto!

Birek. O plemenito bitje!

Doljanec. Toda en pogoj stavim jaz.

Birek. kateri?

Doljanec. Pojdite na Dunaj kót moj sin, kot moj posinjenc. Nadomeščujte mi rajnega sina!

Birek (osupel.) To želite?

Doljanec. In vrnete se po končanih študijah sem, k meni, v mojo hišo! Ali ste zadovoljni?

Birek. Sam sem na svetu, brez staršev in bratov, zakaj ne bi bil zadovoljen? Zakaj ne bi bil srčno vesel Vaše blage želje?

Doljanec. (Mu seže v roko.) Odslej si zame Avguštin, in ne več gospod Birek.

Birek. Hvala Vam! In Vi ste mi oče!

Doljanec. Pojdiva to pogodbo naznanit Dori!

Birek. Pojdiva! Vem, da bo vesela! (Odideta skozi vrata).

5. prizor.

Jelen. Grom.

Grom. (Pride hitro proti Jelenu, ki je počasi prišel z vrta.) Ravno prav. Iskal sem Vas.

Jelen. (Mirno, hladno.) Kaj je?

Grom. Tu sem dobil pismo, v katerem se mi nekdo ponuja za oskrbnika. Seveda, ker ostanete še Vi...

Jelen. Ne vem.

Grom. Gotovo ostanete še Vi, zato mu odgovorim — —

Jelen. Ni gotovo.

Grom. A jaz mu moram odgovoriti takoj.

Jelen. Če sem jaz čakal dva meseca Vašega odgovora, počaka tudi ta lahko nekaj dni.

Grom. Ali ne mislite več pri meni ostati?

Jelen. Najbrže ne.

Grom. Odstopim Vam spodaj dve sobi, kjer imam zdaj pisarno, ako ostanete. Za slučaj, da se oženite —

Jelen. Stanovanje je postranska stvar. Tudi z doslejšnjim sem bil zadovoljen.

Grom (važno.) Ako mi daste besedo, da ostanete na vsak način pri meni še nadalje, odpustim Vam tudi Vaš dolg. Ali ste zadovoljni s tem?

Jelen. Ne morem Vam takoj povedati.

Grom. Zakaj ne? To je vendar skrajno ugodno...

Jelen. Življenje me je izmodrilo in pripomogli ste k temu tudi Vi, gospod grajščak,

da vsako stvar resno preudarim, preden se je lotim. Zato mi dajte nekaj dni za premislek!

Grom. Kaj je tu treba premisleka? Drugi oskrbniki vložé še kavcijo, jaz pa Vam odpustim dolg. To se pravi kregati se s srečo. Jaz moram, jaz hočem še danes odgovoriti.

Jelen. Odgovorite pač, da naj prosivec nekaj dni počaka dokončnega sporočila. To pač ni nič težavnega in čudnega, nasprotno, nekaj navadnega.

Grom. Saj vendar veste, da je Vaša nevesta na smrtni postelji... ne?

Jelen. Ob smrtni postelji, da!

Grom (ironično.) Zdi se mi, da Vas dolg nič ne skrbi.

Jelen. Skrbel me bo toliko časa, dokler ga ne plačam. Na vislice menda ne bom obsojen zaradi tega. A ravnal sem v resnici tako, kakor bi se jih bal... No, zdaj je končano.

Grom. Torej bom počakal. (Brigita pride.) To je menda Vaša nevesta. Zgovorite se z njo! (Gre proti vrtu).

6. prizor.

Jelen. Brigita.

Jelen. Kako je Dori?

Brigita. (Se mu nasloni na prsi.) Ah, slaba je. Svetijo ji. (Joka.) Uboga Dora!

Jelen. Le utolaži se, srcece moje! Saj tako lahko umira. Ona pač ni za ta hudobni svet. Naj gre angel med angele. Umiri se, uteši se! — Brigita, ali bi rada ostala še nadalje tu? Povej mi! Grajščak me je vprašal.

Brigita. (Se vzravna) Ne, nikakor ne!

Jelen. Dobro! Tudi jaz grem rajši strani.

7. prizor.

Prejšnja. Baronovka.

Baronovka. (Pohiti k Brigiti in jo objame.) Pojdi k meni, dete, na moje srce, Brigita! (Potem jo prime za obe roki in gleda veselo v njene oči.) O moja hči, moja vnukinja! (Poljubuje jo.) Ti zlati spomin na Vojteha! Poslej boš vedno pri meni. Z menoj pojdeš. Kaj ne, Brigita?

Brigita. Pojdem, a — (Ozre se vprašaje na Jelena).

Baronovka. Vem, vem, kaj meniš reči. Oba pojmeta z menoj. Ljubita se — nič nimam zoper to. Kajne, gospod Jelen, da ste tudi Vi zadovoljni? Tudi pri meni je služba za oskrbnika prazna. Živeli bomo skupaj.

Jelen. O kako rad, milostna gospa! Dovolj sem prebil tukaj.

Baronovka. (Gleda vedno in vedno Brigito.) Kako si podobna Vojtehu, dragica! Vsa njegova! Tudi matere se spominjam. Rekli smo ji Kate, lepa Kate smo ji rekli. O kako sem srečna! Zdaj vsaj lahko izpolnim sinovo zadnjo željo. (Poljubi Brigito.) Ko pridemo domov na moj grad, povemo si vse, natančno, obširno.

8. prizor.

Prejšnji. Grom.

Grom. (Pride počasi z vrta. Po strani Jelenu.) Zdaj se odločite! Ne bo Vam žal!

Jelen. Odločil sem se že.

Baronovka (smejé.) Gospod Grom! Ne bova se več botala in prerekala za Kal. Jaz ga namreč sploh ne prodam. Imam oskrbnika, imam ljubo hčer za družico, zdaj mi ni več mar za mesto. Tu je moja sreča. (Objame Brigito.) Ona mi bo sladek žarek na večer mojega življenja.

Grom (zamolklo.) Tudi dobro. Kakor drago.

Baronovka. Hvala večnemu Bogu, ki mi je dal najti vnukinjo, veliko nadomestilo za umrlega sina!

Grom (prisiljeno Jelenu.) Čestitam.

Baronovka. Ne smem pozabiti. Za Vas, gospod Jelen, imam nekaj. Izročiti Vam moram, preden gremo odtod.

Jelen. Zame? Kaj?

Grom (šepetaje.) Poročno darilo.

Baronovka. Ne. Le-to pripravim za oba ko se vrnemo na moj dom. Imam Vam dati, vrli gospod oskrbnik, plačilo, kakor ste ga zaslužili.

Jelen (začuden.) Plačilo? Kakšno in zakaj?

Baronovka. Tu imate. (Poda mu zavitko).

Jelen. Plačilo? Milostna gospa, povejte vendar! (Bere na zavitku.) Tritisoč goldinarjev. — Kaj pomeni to?

Baronovka. To pomeni, kaj in koliko je notri. Le vzemite brez vse skrbi in v zavesti, da ste jih zaslužili.

Jelen. Tega ne morem, dokler ne vem.

Baronovka. Ogledali ste moj grad in zemljišča okoli, ocenili vse in mi pošteno povedali ceno. S tem ste mi pridobili več, kot sem Vam dala.

Jelen. Moj Bog! To je bila pač majhna usluga, družega nič. In za to —

Baronovka. Vzemite, pravim, Vaše je, in storite z denarjem, kar veste in znate. O tem dosti!

Jelen. Potem ne morem družega reči, kakor: stotera Vam hvala! (Poljubi ji roko.) Ako je denar torej moj in ga lahko obrnem, kakor hočem, ne morem boljšega storiti, kakor da poravnam dolg, ki me tako strašno peče. — Prosim, gospod Grom, tu imate svojih tritisoč goldinarjev. Preglejte in preštejte! (Dá mu zavitko. Grajščak jo odpre in potegne iz nje tri tisočake pred Jelenom. Baronovka v tem objema Brigito).

Grom. Prav je! Klanjam se. (Odide na desno).

Baronovka. Storila sem svojo dolžnost napram Vam, kot gospodu oskrbniku. Poslej pa niste več niti gospod, niti oskrbnik, temuč moj zet, moj sin. (Objame ga.) Recita mi poslej sladko besedo — mati.

9. prizor.

Prejšnji. Župnik.

Župnik. (Pride od leve.) Bog Vas sprimi! Našli ste torej, zlahitna gospa, svojo vnukinjo.

Baronovka. O, kako sem vesela, prečastni!

Župnik. Tako se na tem svetu shajamo in razhajamo. Glej, Brigita, našla si dobro mater. Pa tudi tvoja prijateljica, blaga Dora, gleda že svojo mater v nebesih.

Brigita (prestrašena) Kaj?

Župnik. Ravnokar je izdihnila svojo dušo.

Brigita. (Zajoka in odhiti na levo.) Dora!
Moja sladka prijateljica, ti si umrla? Ah da,
tako se razhajamo po svetu! Dora! —

Baronovka. Umrla je? Slišala sem o
njej, kako je bila dobra deklica. Bog ji daj
dobro!

Jelen. (Pogleda kvišku šepetaje.) Bog ji daj
dobro!

Župnik (baronovki.) Iz srca Vam čestitam.
Brigita ni samo plemenitega rodu, ampak
tudi plemenite duše. Bog vaju blagoslovi!

Zavesa pade.

GRIŠA:

POJE, POJE V MRAK...

Poje, poje v mrak
v daljavi klavir razigran —
kot bil bi življenja zanj
danes poslednji dan...

In zunaj se šeta pomlad,
vesela in srečna vsa —
cvetje mi siplje v naročje
in v mojo se dušo smehlja.

Kako je težak ta smeh
ko v duši noč leži —
ko pesem mi vsaka o jugu,
o lepših mi dneh govori...

Umolkni rajši klavir,
kaj družega mi zapoj —
kako je vse žalostno danes,
kako je vse mrtvo nocoj!...

GRIŠA:

MOČ.

Pred mojimi dnevi
bežijo mrakovi —
kot splašeni vranči
beže pred volkovi...

Pred klici mogočnimi
moje mladosti
izginjajo v večnost
vse temne bridkosti.

Vse težke prevare
je noč zagrnila —
in blede obraze
je vzela gomila...

Pred mano so cilji —
življenje in cvetje —
in v duši je moji
smeh, sreča in petje!...

